

JUSTITSMINISTERIET

Justitsministeren

Statsrevisorernes sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 4. marts 2021
Dok.: 1766599

Ministerredegørelse vedrørende Rigsrevisionens beretning nr. 8/2020 om politiets indsats i forhold til at rejse sigtelser for indbrud

Jeg har ved brev af 4. januar 2021 modtaget Rigsrevisionens beretning nr. 8/2020 om politiets indsats i forhold til at rejse sigtelser for indbrud med Statsrevisorernes bemærkninger.

Statsrevisorerne har på den baggrund anmodet mig om en redegørelse for, hvilke foranstaltninger og overvejelser beretningen giver mig anledning til, jf. § 18, stk. 2, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

1. Indledende bemærkninger

Det fremgår af bemærkningerne, at Statsrevisorerne finder Justitsministeriets initiativer for at styrke politiets indsats mod indbrud i privat beboelse for utilfredsstillende, og at der i forligsperioden 2016-2019 er sket et fald i antallet af sigtelser for indbrud i privat beboelse, politiets sagsbehandlingstid er steget, og politiets produktivitet har været faldende. Det fremgår videre, at Statsrevisorerne finder det faldende antal af sigtelser for indbrud bekymrende, idet det har negativ indflydelse på borgernes tryghed og retsfølelse.

Jeg vil gerne indledningsvis slå fast, at jeg tager Rigsrevisionens beretning og Statsrevisorernes bemærkninger hertil alvorligt.

I den undersøgte periode har vores politi skullet løse flere nye opgaver som følge af bl.a. den styrkede terrorindsats, indførslen af den midlertidige grænsekontrol og bandekonflikter. Det er opgaver, som har krævet en ekstraordinær politiindsats og krævet betydelig assistance på tværs af politikredsene. Dette har medført omprioriteringer i politiet, og selv om det overordnede hensyn har været, at det skulle ske med så få konsekvenser for borgerne som

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

muligt, kan man ikke komme udenom, at det har haft konsekvenser for politiets ressourcer og opgavevaretagelse på andre opgaveområder.

Rigspolitiet har oplyst, at dette således også samlet set har begrænset politikredsens muligheder for at prioritere efterforskningen af indbrud, og at det har været en medvirkende faktor til bl.a. politiets faldende sigtelsesprocent og stigende sagsbehandlingstid i sager om indbrud i perioden.

På baggrund af Rigsrevisionens beretning står det dog samtidig klart, at der på en række punkter er rum til forbedringer i indsatsen mod ubudne gæster.

Jeg vil i det følgende redegøre nærmere for de foranstaltninger og overvejelser, som Rigsrevisionens beretning og Statsrevisorernes bemærkninger har givet mig anledning til.

Efter ønske fra Statsrevisorerne vil min redegørelse også indeholde en analyse af de kvantitative årsager til, at politikredsene vest for Storebælt generelt har opnået bedre resultater i udviklingen i sigtelsesprocenten og i sagsbehandlingstiden end politikredsene øst for Storebælt.

2. Udviklingen i resultaterne på indbrudsområdet

Rigsrevisionen konkluderer i beretningen, at politiet delvist har forbedret resultaterne på indbrudsområdet i den undersøgte periode.

2.1. Rigsrevisionen peger på, at politiet er lykkedes med at nedbringe antallet af indbrud, idet antallet af anmeldte indbrud generelt er faldet fra 62.639 i 2016 til 50.407 i 2019 svarende til et fald på 19,5 pct., og idet antallet af anmeldte indbrud i privat beboelse er faldet fra 33.305 i 2016 til 25.517 i 2019 svarende til et fald på 23,4 pct.

Rigspolitiet har oplyst, at politiet i den undersøgte periode har arbejdet målrettet mod at mindske antallet af indbrud i privat beboelse gennem forebyggende initiativer. Dette arbejde har været koordineret på tværs af politikredsene og i samarbejde med andre aktører. Det har overordnet medført, at borgerne generelt er blevet mere opmærksomme på tiltag, som kan gøre det svært at begå indbrud i privat beboelse, f.eks. ved at tilmelde sig Nabohjælp, som Det Kriminalpræventive Råd og TrygFonden står bag.

Det er således med tilfredshed, at jeg kan konstatere et markant fald i antallet af anmeldelser af indbrud i den undersøgte periode for både indbrud generelt og indbrud i privat beboelse. Det er dog ikke ensbetydende med, at der ikke

kan gøres mere på dette område. Tværtimod er der erfaringsmæssigt behov for et vedvarende fokus på indbrudsområdet, og derfor vil politiet også fremadrettet arbejde for at nedbringe antallet af indbrud.

2.2. Rigsrevisionen finder endvidere, at antallet af sigtelser for indbrud generelt er faldet fra 7.829 i 2016 til 6.668 i 2019 svarende til et fald på 14,8 pct. i den undersøgte periode. Det fremgår dog samtidig, at fordi anmeldelsesantallet er faldet forholdsvist mere end faldet i antallet af sigtelser, er sigtelsesprocenten for indbrud generelt reelt steget fra 12,5 pct. i 2016 til 13,2 pct. i 2019 svarende til en stigning på 5,8 pct. Endelig peger Rigsrevisionen på, at antallet af sigtelser for indbrud i privat beboelse er faldet fra 4.114 i 2016 til 2.805 i 2019 svarende til et fald på 31,8 pct.

Jeg hæfter mig ved, at der er sket en stigning i politiets sigtelsesprocent for indbrud generelt, når man sammenholder antallet af anmeldelser herom med antallet af sigtelser. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at politiets sigtelsesprocent i disse sager har nået et fuldt ud acceptabelt niveau.

Rigspolitiet har orienteret mig om, at den nationale operationsplan mod indbrud i privat beboelse for 2020-2022 – som én ud af flere overordnede målsætninger – indeholder et mål om, at der i perioden skal sigtes flere forskellige gerningspersoner i sager om indbrud i privat beboelse.

De nationale operationsplaner er et vigtigt værktøj for politiet, idet operationsplanerne er retningsgivende for politiets strategiske målsætninger. Samtidig er politikredsene forpligtede til at arbejde for at opfylde de strategiske mål i planerne. Derfor glæder det mig også, at politiet med operationsplanen mod indbrud i privat beboelse for 2020-2022 således arbejder målrettet for at forbedre sigtelsesprocenten i disse sager.

2.3. Herudover peger Rigsrevisionen på, at politiet er lykkedes med at nedbringe den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i sager om indbrud generelt fra 95,4 dage i 2016 til 84,6 dage i 2019 svarende til et fald på 11,3 pct., men at politiet derimod ikke er lykkedes med at nedbringe sagsbehandlingstiden for indbrud i privat beboelse, idet den er steget fra 89,5 dage i 2016 til 95,8 dage i 2019 svarende til en stigning på 7,1 pct.

Jeg finder det positivt, at Rigsrevisionens undersøgelse viser, at politiet i den undersøgte periode har formået at nedbringe den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i sager om indbrud generelt.

Det ændrer naturligvis ikke på, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for sager om indbrud i privat beboelse er steget i perioden. Rigspolitiet har oplyst, at stigende sagsbehandlingstider beklageligvis er en generel udfordring for politiet, der ikke kan isoleres til indbrud i privat beboelse.

Som jeg også gjorde opmærksom på i min indledende bemærkning, har politiet befundet sig i en svær tid som følge af bl.a. den styrkede terrorindsats, indførslen af den midlertidige grænsekontrol og bandekonflikter, som har medført omprioriteringer i politiet, der har haft konsekvenser for politiets ressourcer og opgavevaretagelse på andre opgaveområder.

Med flerårsaftalen for politiets og anklagemyndighedens økonomi for 2021-2023 blev et flertal af Folketingets partier enige om at øge politiets og anklagemyndighedens bevilling med samlet ca. 657 mio. kr. i 2021 stigende til ca. 1.016 mio. kr. i 2023.

Med aftalen sikres også flere hænder til politistyrken ved bl.a. en udvidelse af politistyrken med i alt 450 ekstra politibetjente i aftaleperioden, ligesom der endvidere sikres en styrkelse af politiets operative kapacitet med ca. 115 politiårsværk, der fastholdes i politiet i forbindelse med en ressortoverdragelse af visse færdselsopgaver til Transportministeriet.

Det er en styrkelse, der både er nødvendig og tiltrængt, og som forventes at kunne bidrage til, at der i perioden bliver taget et stort skridt i retning mod at nedbringe sagsbehandlingstiderne i politiet på bl.a. indbrudsområdet.

2.4. Endelig peger Rigsrevisionen på, at politikredsene vest for Storebælt generelt har opnået bedre resultater i perioden end kredsene øst for Storebælt. Statsrevisorerne finder det på den baggrund hensigtsmæssigt, at Justitsministeriet og Rigspolitiet analyserer årsagerne til, at politikredsene vest for Storebælt har opnået bedre resultater i udviklingen i sigtelsesprocenten og i sagsbehandlingstiden end politikredsene øst for Storebælt.

Da Justitsministeriet og Rigspolitiet aktuelt er i gang med at implementere flerårsaftalen for politiet og anklagemyndighedens økonomi for 2021-2023, har jeg alene anmodet Rigspolitiet om at iværksætte en kvantitativ analyse af forskellene mellem politikredsene vest og øst for Storebælt. I den forbindelse har jeg også bedt Rigspolitiet om at kigge nærmere på mulige forklaringer på forskellene til brug for denne redegørelse.

På baggrund af analysen er det Rigspolitiets vurdering, at den gennemsnitlige forskel mellem politikredsene øst og vest for Storebælt navnlig drejer sig om enkelte politikredse øst for Storebælt, som har en lavere sigtelsesprocent og højere sagsbehandlingstid end de øvrige politikredse. Det er Rigspolitiets opfattelse, at dette tyder på, at der ikke består en egentlig geografisk udfordring i forhold til sigtelsesprocenten og sagsbehandlingstiden.

Derimod er det Rigspolitiets vurdering, at udfordringen primært skyldes mindre forskelle i de enkelte politikredses strukturer, prioriteringer og ressourcer, som vurderes at give udslag i en lavere sigtelsesprocent og højere sagsbehandlingstid sammenlignet med de øvrige politikredse.

Jeg er helt enig med Statsrevisorerne i, at det er hensigtsmæssigt at udbrede viden om god praksis og prioritering af ressourcer på indbrudsområdet fra de produktive politikredse til de mindre produktive politikredse.

Rigspolitiet har oplyst, at resultaterne i Rigsrevisionens beretning i forhold til politiets sigtelsesprocent og sagsbehandlingstid vil blive inddraget i den løbende dialog mellem Rigspolitiet og politikredsene på indbrudsområdet.

Det er min forventning, at dette vil understøtte arbejdet med at løfte sigtelsesprocenten og sagsbehandlingstiden i de mindre produktive politikredse.

3. Udviklingen i produktivitet i forhold til at rejse sigtelser for indbrud

Rigsrevisionen konkluderer i beretningen, at politiet ikke har forbedret produktiviteten i forhold til sigtelser for indbrud i undersøgelsesperioden.

3.1. Rigsrevisionen finder, at politiet i den undersøgte periode har oplevet et fald i produktiviteten af en sigtelse for indbrud på 6,9 pct. Rigsrevisionen har målt produktiviteten som lønkroner pr. sigtelse. Således finder Rigsrevisionen, at politiet i gennemsnit anvendte 8.517 kr. pr. sigtelse i 2016 i forhold til 9.102 kr. pr. sigtelse i 2019. Rigsrevisionen peger på, at faldet i produktiviteten afspejler, at lønudgifterne til efterforskningen af indbrud ikke er faldet i samme takt med antallet af sigtelser.

Rigspolitiet har oplyst, at politikredsene prioriterer efterforskning af indbrud ud fra et kriterium om, hvorvidt det er muligt at udfinde en gerningsmand og føre sagen til domsfældelse. Derudover tilrettelægger politikredsene i nogle tilfælde deres indsats på området med henblik på at forstyrre og stække en kriminel gruppe. Dette er en indsats, der ofte vil kræve en ressourceetung efterforskning, og som resultatmæssigt ikke altid vil give sig til udtryk i flere sigtelser for indbrud.

Efter Rigspolitiets opfattelse kan der i forhold til efterforskningen af indbrud således ikke være et entydigt fokus på produktivitet. Det kan nemlig ud fra et bredere kriminalitetsbekæmpende formål være konkret nødvendigt f.eks. at bruge ekstra ressourcer på efterforskningen af en kriminel gruppe, der begår indbrud og eventuel anden kriminalitet, hvilket kan have betydning for udviklingen i antallet af lønkroner pr. sigtelse for indbrud.

Som det fremgår af Rigsrevisionens beretning, kan det ligeledes have betydning for antallet af lønkroner pr. sigtelse for indbrud, hvis der i politikredsens indsats mod indbrud er tilknyttet polititjenestemænd med flere års erfaring, idet polititjenestemænds løn stiger i takt med ancienniteten.

3.2. Rigsrevisionen peger også på, at der er markant forskel på, hvor mange lønkroner politikredsene anvender pr. sigtelse, da lønkroner pr. sigtelse for den undersøgte periode varierer fra 6.146 kr. i Københavns Politi til 15.782 kr. i Københavns Vestegns Politi. Rigsrevisionen vurderer i den forbindelse, at politiet samlet set kunne have rejst ca. 8 pct. flere sigtelser, hvis de mindre produktive politikredse havde været lige så produktive som gennemsnittet.

Rigspolitiet har oplyst, at en mulig medvirkende årsag til forskellene i produktiviteten kan være, at visse politikredse er mere tilbøjelige til at genoptage henlagte sager og efterforske videre, idet politikredsene på landsplan foretager sigtelse i mere end halvdelen af de fremtagne sager.

Rigspolitiet har herudover oplyst, at en anden mulig medvirkende årsag til forskellene i produktiviteten også kan være kvaliteten af politikredsens efterforskning, idet efterforskningens kvalitet i sidste ende har indflydelse på sigtelsesprocenten og vurderingen af muligheden for domfældelse.

Når det er sagt, fremgår det af Rigsrevisionens beretning, at der er rum til forbedringer i politiets produktivitet i forhold til at rejse sigtelse for indbrud.

Rigspolitiet har oplyst, at Rigspolitiet således også kan anerkende et forbedringspotentiale på området, og at Rigspolitiet derfor allerede i 2019 har foretaget en større analyse af indbrudsindsatsen med fokus på at udbrede god praksis fra særligt produktive politikredse til de politikredse, som ikke har opnået samme gode resultater. Rigspolitiets analyse identificerede seks redskaber, der kunne medvirke til at sikre en højere opklaringsprocent. Rigspolitiet har indarbejdet følgende seks punkter i den nationale operationsplan

mod indbrud i privat beboelse for 2020-2022, som således er bærende for politikredsenes indsats mod indbrud i privat beboelse;

- at arbejde systematisk med at skaffe kildeoplysninger om indbrudskriminalitet i relevante miljøer,
- at forholde sig aktivt til kvaliteten af sporarbejdet på gerningssteder for indbrud,
- straks at registrere unikke genstande som efterlyst, samt at identificerbare koster bør fremgå af sagens resumé,
- at der bør foretages forebyggelses- og efterretningsbesøg hos de mest aktive indbrudstyre,
- at der bør arbejdes med at øge antallet af naboehjælpere, og
- at der i videst muligt omfang bør samarbejdes med alle relevante interessenter inden for forebyggelse.

4. Udvalgte dele af politikredsenes efterforskning af indbrud

Endelig konkluderer Rigsrevisionen i beretningen, at politiet har forbedret udvalgte dele af efterforskningen af indbrud i den undersøgte periode, men at det tilgængelige datagrundlag også indikerer, at politiet ikke har nået sine egne målsætninger på området i perioden.

4.1. Rigsrevisionen peger på, at det tilgængelige datagrundlag indikerer, at politiet kørte ud til en større andel af indbrud i privat beboelse i 2019 end i 2016, herunder at politiet kørte ud til ca. 85 pct. af de anmeldte indbrud i privat beboelse i 2019, men at politiet ikke har levet op til sin egen målsætning om at køre ud til alle indbrud. Endvidere finder Rigsrevisionen det ikke tilfredsstillende, at Rigspolitiet ikke har etableret et dækkende datagrundlag, der kan registrere, i hvilket omfang politiet kører ud til gerningsstederne i forbindelse med indbrud i privat beboelse.

For så vidt angår politiets udkørsel til indbrud i privat beboelse, er det vigtigt at huske på, at der kan være gode politifaglige årsager til, at politiet ikke har foretaget udrykning til et indbrud i privat beboelse. Det kan ifølge Rigspolitiet f.eks. være, fordi anmelderen i forbindelse med telefonopkaldet til alarmcentralen har oplyst, at gerningsstedet allerede er opryddet, og at det derfor ikke længere er formålstjenligt for politiet at køre ud til gerningsstedet i den konkrete situation.

Rigspolitiet har i forhold til kritikken om et dækkende datagrundlag oplyst, at politiets sagsbehandlingssystem (POLSAS) er et journaliserings- og sags-system og ikke et egentligt statistiksystem. POLSAS er dermed ikke lavet med henblik på udfærdigelse af analyser og dataudtræk.

Som jeg også tidligere i denne redegørelse har fremhævet, har et flertal af Folketingets partier indgået en ny flerårsaftale for politiet og anklagemyndighedens økonomi. Med denne aftale indføres der nu en politigaranti i sager om indbrud i privat beboelse af hensyn til borgernes tryghedsfølelse.

Politigarantien indebærer, at politiet skal køre ud med det samme og komme frem til borgerens hjem hurtigst muligt, hvis gerningspersonen fortsat er til stede i borgerens hjem. Hvis gerningspersonen ikke længere er til stede i hjemmet, skal politiet rykke ud inden for 24 timer, efter at borgere har anmeldt indbruddet, medmindre borgeren selv har ønsket, at politiet f.eks. i stedet kommer på et senere tidspunkt.

Det vil indgå i denne vurdering, om borgeren føler sig utryg, og om borgeren og pågældendes familie kan opholde sig i hjemmet, indtil politiet har sikret eventuelle spor. Politiet skal samtidig vejlede om, hvordan borgeren skal forholde sig i forhold til bl.a. at bevare spor indtil politiets ankomst.

Jeg er tilfreds med, at det derfor også fremadrettet vil være en prioriteret opgave for politiet at køre ud til indbrud i privat beboelse.

4.2. Rigsrevisionen peger derudover på, at politiets antal af effekter undersøgt for fingeraftryk i sager om indbrud er faldet med 13,2 pct. fra 2017 til 2019, og at succesraten for brugbare fingeraftryk i de indsendte effekter samtidig er faldet fra 25,6 pct. i 2017 til 18,2 pct. i 2019. Rigsrevisionen finder også, at politiet har øget optagelsen af DNA-spor med 21,5 pct. Samtidig er det Rigsrevisionens vurdering, at politikredsene ikke har levet op til Rigspolitiets løbende vejledninger og anbefalinger i forhold til sporsikring.

Der hersker ingen tvivl om, at sporsikring i kølvandet på et indbrud er et vigtigt parameter i forhold til kvaliteten af efterforskningen og muligheden for at opklare indbruddet og stille gerningspersonen til ansvar.

Rigspolitiet har orienteret mig om, at det indgår i den nationale operationsplan mod indbrud i privat beboelse 2020-2022, at politiet i perioden bl.a. skal have et øget fokus på at optage flere fingeraftryk og på kvaliteten i de indsendte fingeraftryk, men også på sporsikringen generelt.

Det er min vurdering, at målsætningerne i den nationale operationsplan vil sikre, at politikredsene i den kommende periode vil have et vedvarende fokus på sporsikring generelt med henblik på både at forbedre antallet og kvaliteten af spor i forbindelse med politiets efterforskning af indbrud.

4.3. Rigsrevisionen peger endvidere på, at Særlig Efterforskningsenhed Vest og Øst har givet et begrænset resultat i indsatsen mod indbrud, idet der bl.a. ikke er nogen indikationer på, at indsatsen for at retsforfølge omrejsende kriminelle på indbrudsområdet er styrket, ligesom antallet af sigtelser ligger lavt både i sager om indbrud i privat beboelse og omrejsende kriminelle på indbrudsområdet. Det er samtidig Rigsrevisionens vurdering, at efterforskningsfællesskaberne ikke har kunnet fremvise bedre resultater på indbrudsområdet end det forhenværende Task Force Indbrud.

Rigspolitiet har orienteret mig om, at Rigspolitiet ikke er enige i Rigsrevisionens sammenligning mellem Task Force Indbrud og Særlig Efterforskningsenhed Øst og Vest, idet indbrudsområdet blot er ét af flere strategiske områder, som efterforskningsfællesskaberne beskæftiger sig med, mens Task Force Indbrud alene beskæftigede sig med indbrudsområdet.

Det er endvidere Rigspolitiets opfattelse, at Særlig Efterforskningsenhed Øst og Vests resultater på indbrudsområdet er et udtryk for en samlet prioritering af efterforskningsfællesskabernes strategiske områder, der har et særligt fokus på kompliceret og kredsoverskridende organiseret kriminalitet, og hvor en stor del af fællesskabernes efterforskning er af strategisk karakter for netop at stække den organiserede kriminalitet. I den undersøgte periode har særligt bandemiljøet og dets konflikter været en prioriteret opgave for fællesskaberne.

5. Afsluttende bemærkninger

Det er sammenfattende min vurdering, at Rigspolitiet har iværksat en række tiltag på indbrudsområdet for perioden 2020-2022, som adresserer flere af de kritikpunkter og resultater, der bliver rejst i beretningen, og som vil sikre et vedvarende fokus på indsatsen på området i denne periode.

Samtidig vil politiets indsats på indbrudsområdet blive styrket med den nye flerårsaftale for politiets og anklagemyndighedens økonomi for 2021-2023, som politiet i den kommende periode står over for at skulle implementere.

Med flerårsaftalen er det desuden aftalt, at partierne bag aftalen vil blive orienteret om status på indsatsen på indbrudsområdet medio 2022. Det kan eventuelt give anledning til at iværksætte yderligere tiltag på området.

En kopi af dette brev er samtidig fremsendt elektronisk til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup